

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 1ο

Ιανουαριος — Φεβρουαριος 1987

Διμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 67 14 371 - 67 14 340

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές	_____	1000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές	_____	500 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες -		
Βιβλιοθήκες	_____	1500 δρχ.
Εξωτερικό	_____	15 \$
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ		170 δρχ.

1. Μια μέρα στην Αφρική όπως την είδε μια Αδελφή	5
2. Συνέδρια - Σεμινάρια	8
3. Νοσηλευτική φροντίδα παιδιού με σκολίωση <i>Δρ. Αφροδίτη Χρ. Ραγιά</i>	9
4. Νοσηλευτική προσέγγιση στην «Απόπειρα Αυτοκτονίας» σε Γενικό Νοσοκομείο <i>Αικατερίνη Κωνσταντίνου και Αμαλία Λαΐου</i>	15
5. Αλλαγές στις κοινωνικές ανάγκες. Η ανταπόκριση της Νοση- λευτικής Εκπαίδευσης <i>Christine Chapman O.B.E.</i>	28
6. Υποτροφία 3Μ	34

ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

14^ο ΕΤΗΣΙΟ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΠΑΛΛΑΣ
1-3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1987

**ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ
ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ**

Υπό την αιγίδα των υπουργείων
Υγείας Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Πολιτισμού & Επιστημών

Πληροφορίες: ΕΣΔΝΕ 7702861

ΒΗΤΑ 6714371 - 6714340

Εγγραφές μέχρι **31 Ιουλίου 1987**

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΕΙΔΕ ΜΙΑ ΑΔΕΛΦΗ

Έσυρε πίσω της με βαρειά καρδιά την μισάνοιχτη πόρτα. Έβγαλε την άσπρη στολή, απίδωσε βιαστικά τη σκούφια της και κάθησε.

Εκείνη τη νύκτα κάτι την απασχολούσε. Η καρδιά της κάπως διαφορετικά κτυπούσε. Κάτι της έλεγε. Ναι. Έπρεπε να πετάξει. Να φύγει. Μια φωνή την καλούσε για κάπου μακριά... Έσφιξε την καρδιά της, είπε δυό λόγια θερμής προσευχής στο Θεό και σηκώθηκε.

Ήταν μια νύχτα του χειμώνα... Τάχα τότε που τραγουδούσε κι έλεγε τους τόσο αγαπητούς σ' αυτήν στίχους «μέχρι του κόσμου την άκρη θα πάμε» νάχε ακουμπήσει στη σκέψη της αυτό της το πέταγμα για την «μαύρη γη»; Ποιός ξέρει;

Μια μέρα άφησε πίσω της έναν κόσμο που τόσο τον αγάπησε και μια Πατρίδα γαλανή και πέταξε σε μια άλλη Ήπειρο, σ' έναν άλλο κόσμο που τον οραματίσθηκε κείνο το βράδυ. Μαζί της κουβαλούσε καινούργιες λαχτάρες ανείπωτα μυστικά. Θαρρούσε πως ήταν τόσο κοντά εκείνη η αλυσμόνητη ημέρα της ζωής της που νεαρή ακόμη είχε φορέσει την τιμημένη λευκή στολή της διακονίας. Της Αδελφής.

Την οδηγούσε ο Θεός. Κι αυτή Τον έπιανε από το χέρι. Ήταν αλήθεια. Δεν τη ξεγελούσαν τα μάτια της. Έφτασε! Πάτησε στη μαύρη γη. Σ' ένα τόπο γεμάτο προσδοκίες. Πέρασαν οι πρώτες συγκινήσεις κι αυτός ο κόσμος, οι μαύροι άρρωστοι αδελφοί της πούναι τώρα κοντά της κι αυτή είναι τόσο δίπλα τους, την γέμισε με πρωτόγνωρα βιώματα.

Ακόμη δεν είχε ροδίσει η αυγή στον Αφρικάνικο ουρανό. Η Κανάγκα κοιμόταν ήσυχη. Μα κάποιες σκιές κινούνται μεσ' στην ερημιά και φαίνεται νάρχονται από μακριά. Βαδίζουν ώρα. Έχουν κουραστεί. Μαζί τους σέρνουν κι ένα βιός από παιδιά. Κάπου-κάπου σταματούν. Η καρδιά της μαύρης Μάνας πονά. Καίει το μέτωπο του μικρού της καθώς με τα χείλη της μετρά τον πυρετό του.

Από πίσω τους έρχεται και άλλη. Είναι γερόντισσα αυτή. Τρέμουν τα γόνατά της. Κοντανασαινει. Πότε θα φτάσει; Πιο κεί κλάματα μικρού χαλούν την ησυχία. Είναι βυζακτάρικο αυτό, πεινά. Κι ακολουθούν και περπατούν πολλοί κι είναι όλοι τους βασανισμένοι και άρρωστοι...

Η Αδελφή άνοιξε το παράθυρο, που βλέπει προς την έξω πόρτα, για να μπει λίγος φρέσκος αέρας. Έσιαξε βιαστικά τη στολή της, ύγωσε τα μάτια της στον ουρανό κι η ματιά της έπεσε έξω από το ανοιχτό παράθυρο. Μια μάντρα και μια πόρτα κλειστή κι απ' έξω ένας κόσμος που περίμενε αποσταμένος. Να κείνη η Μάνα με το παιδί, να κι η γερόντισσα... και μετρά με το μάτι 3, 5, 10 ίσαμε 50. Και περιμένουν να νοιώσει το ιατρείο. Ω Θεέ μου, τι ήσυχη προσμονή!... Πού τη βρίσκουν τόση καρτερία μεσ' στον πόνο της αρρώστιας τους...

Κατέβηκε ένα-ένα τα σκαλοπάτια· έριξε τη ματιά της στον Άγιο Ανδρέα δεξιά της και μπήκε στο ιατρείο, αφού προηγουμένως ένας δερμός χαιρετισμός «Μόγιο» (καλημέρα) την υποδέχτηκε απ' όλο αυτό το πλήθος που ήδη περίμενε καθισμένο στο υπόστεγο.

Τι μπορεί να δώσει αυτή σήμερα σ' αυτόν το λαό που προσμένει, που έφτασε, που της δείχνει τις πληγές; Μήπως είναι μόνο η αρρώστια που της πληγώνει την καρδιά; Πάει να μελαγχολήσει. Μα κάτι γελλίζει και μ' ένα μυστικό χαμόγελο χαιρετά τον πρώτο της άρρωστο. Μια εικόνα του Θεού μπροστά της. Πάλι θυμήθηκε το στίχο από το γνωστό της αγαπητό τραγούδι «μαύρο ή γαλανό το μάτι, μια η ανθρωπίνη καρδιά». Μια η εικόνα του Θεού παραμορφωμένη. Ένα κορμί που μόλις το στηρίζουν δύο σκελετωμένα πόδια. Τα μάτια πήραν να χάνονται μέσα στις βαδουλωμένες οστέϊνες κόγχες. Μια φωνή έτοιμη να σβήσει...

Τον στήριζε για να καθήσει, χαμήλωσε κι έσκυψε ν' ακούσει... Το φάσμα της πείνας πλανιόταν γύρω του. Έπρεπε να ανταποκριθεί η Αδελφή... Τι να δώσει σ' αυτό το σκελετωμένο ανθρωπινό κορμί!... Ένα, δύο, τρία, τέσσερα φάρμακα και βιταμίνες και ...ένα κουτί γάλα με πρωτεΐνες και μετά ...έφυγε. Άραγε του έφτανε αυτό; Θα μπορέσει να ζήσει, να σταθεί, να ζαναδει τη ζωή να του χαμογελά; Ένα κομμάτι της καρδιάς της και της σκέυης της τον συνόδεγαν.

Η σκηνή αλλάζει τώρα. Μπροστά της μια Μάνα. Μπαίνει, δίνει τον αριθμό της ανέκφραστη, χωρίς να χαιρετήσει. Σέρνει μαζί της τα τέσσερα παιδιά. Έχει κι άλλα. Μεγαλύτερα εκείνα. Πήγαν στο παζάρι για να βγάλουν κανένα ζαΐρι. Λίγο μανιόκ και λίγο μαίσι θάναι το προσφάι τους το βράδυ. Μια λύπη ζωγραφίστηκε στο πρόσωπο της Αδελφής. Τέσσερα παιδιά! Πού τα κορμιά τα εύρωστα, η χάρη των παιδικών ματιών; γιατί δεν λάμπει σ' αυτά τ' αγνά προσωπάκια; Αυτά τα τρυφερά χεράκια που δεν υηλάφισαν το παιδικό παιχνίδι, πότε πρόλαβαν και πλήγιασαν; γιατί να μη μπορούν να παίξουν με τους κύβους ή να χαϊδέγουν το κεφάλι μιας έστω χορτάρινης κούκλας... Τα σημάδεψε η αρρώστια κι η φτώχεια. Πονάς μικρό μου καθώς σ' αγγίζουν τις πληγές... Το ξέρω, γιατί πονά κι η καρδιά της Αδελφής μαζί σου. Λίγη αλοιφή για να δροσίσει τις πληγές και να ανακουφίσει τον πόνο. Και στο τέλος μια προσεγμένη επίδεση. Και να ξανάρθουν πάλι... Θέλει να δει πάλι αυτά τα χεράκια γιατρεμένα πιά. Θέλει να 'ρθουν, να της σφίξουν το χέρι, να της ζεστάνουν την καρδιά, να πιάσουν το μπομπόν και το μπαλό-νι που θα του δώσει. Θα τα περιμένει...

Δεν πρόλαβε να βγει από τις σκέυεις της και μια καινούργια παιδική φωνή τράβηξε την προσοχή της. Δυο μάτια, δυο μεγάλα μάτια την κοιτάζαν επίμονα και παρακλητικά κι ένα χεράκι έδειχνε το μπουκάλι με το σιρόπι πάνω στο τραπέζι που τόχε μάθει η μικρή Μαλούμπα ότι ήταν για το βήχα. Έκανε πως ξερόβηξε αρκεί νάπαιρνε κάτι στο νηστικό στομαχάκι της, κάτι που είχε μέσα ζάχαρι κι ας ήταν φάρμακο. Πόσο αδύνατο ένοιωθε η Αδελφή τον εαυτό της!... Λύγισε η καρδιά της, έκανε μερικές μηχανικές κινήσεις σιάχνοντας τα ράφια με τα φάρμακα κι έριξε μια ματιά στον ουρανό απ' τ'

ανοιχτό παράθυρο. Εκείνος ήξερε τι ήθελε να πει αυτός της ο βαθύς αναστεναγμός. Οι αριθμοί 10, 20, 40 κι ακόμη ηχεί σί' αυτιά της ένας ήχος, ένας παραπονιαρικός λυγμός, ένα σαν μοιρολόι.

Και βγαίνει από χείλη που ακόμα δεν εκφράστηκαν, δεν ήρθε η ώρα να σχηματίσουν τις πρώτες παιδικές λέξεις. Κι όμως αυτό το κλάμα είχε μια τόσο δυνατή έκφραση, σχημάτιζε έναν ήχο κι είχε ένα σκοπό. Σκοπό που τον διέκοπτε ωστόσο η κοντανάσα του πυρετού και τον χαμήλωνε και τον έκανε να σβήσει. Μα δεν σταματούσε. Έχει και το κλάμα σκοπό; αναρωτήθηκε η Αδελφή κι έκανε ένα γύρω τα μάτια να γάξει να ρωτήσει. Έσταξε λίγο φάρμακο στο αγγελικό στοματάκι, του πιασε το μέτωπο που έκαιγε απ' τον πυρετό κι ακόμη ακούει ...τη φωνή, τον ήχο, το σκοπό, για να της θυμίζει πως το χρέος δεν σταμάτησε...

Οι ώρες περνούν. Νύχτωσε· όλα ησυχάζουν. Μα η σκέψη της Αδελφής αναδεύει τις πρωϊνές εικόνες. Τρέχει ο νους. Τάχα νάπεσε ο πυρετός; Τάχα να σταμάτησε κείνο το κλάμα; Εκείνα τα γόνατα τάχα να ορδώθηκαν; Μήπως έσβησε καμιά πνοή;

Ω Θεέ μου, Συ ο καλός Σαμαρείτης αυτό το βράδυ πάρε το ραβδί Σου και τρέξε στις φτωχογειτονίες της Κανάγκα, σ' αυτούς τους αρρώστους, δέσε Συ τις πληγές. Το δικό σου λάδι είναι θαυματουργό. Βάλε τη θεία Σου λάμψη στα φρυγμένα χείλη και δρόσισε τον πυρετό. Κάνε τον αύρα σαν τότε στην πεθερά του Πέτρου.

Κι όταν ακούσεις με τα Θεϊκά Σου αυτιά κείνο το κλάμα -που σί' αυτιά μου δεν σταμάτησε ακόμα ο σκοπός του- μπες μέσα κι όλα θα σωπάσουν. Ο ήχος θα πάρει άλλο σκοπό. Εσύ ξέρεις, γνωρίζεις κι όλα τα γιατρεύεις, τα μερώνεις, τα γλυκαίνεις. Είπε... και τι δεν είπε, εκείνο το βράδυ η Αδελφή!...

ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

1. Από 2 έως 4 Νοεμβρίου του 1987 το Royal College of Nursing οργανώνει Σεμινάριο στο Λονδίνο με θέμα «Raising the Standard of Clinical Practice in Nursing».

Φόρμες αιτήσεων υπάρχουν στα γραφεία του ΕΣΔΝΕ.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο:

Royal College of Nursing
20 Cavendish Square
London W1A 0AB
Τηλ: 01-40 93 333

2. Το 4ο Διεθνές Σεμινάριο Ογκολογικής Νοσηλευτικής θα πραγματοποιηθεί στη Νέα Υόρκη από 7 έως 12 Σεπτεμβρίου 1987.
-